

stødende og til disse henlagte raa og uopdyrkede Jorder, for hvilke Afgiften skulde ansættes til 1 Rd. Havre pr. Rd. Land til Tarten 8, har misforstaaet de givne Bestemmelser saaledes, at de paa Jorderne satte Taxter ere udfundne ikke blot efter Jordernes daværende Bestaafenhed, men at derved ogsaa er set hen til det Udbytte, de kunde afgive, naar de efter Udløbet af et vist Antal Aar vare opdyrkede. Det er herefter sandsynligt at den paa disse Taxter grundede Afgift kan være ansat noget højere, end den efter de givne Bestemmelser skulde ansættes, og denne Foromodning bestyrkes ved en i Ministeriet foretagen Sammenligning mellem den Afgift, der svares af de her omhandlede Jorder og endel af Statskassen ved offentlig Auktion afhændede isolerede Udmarks-Parceller, idet Afgiften af de Arvefæsterne tillagte raa Jorder, naar Havren reduceres til Penge efter en Pris af 3 Rd. pr. Rd., og der i det kapitaliserede Beløb paa Grund af Afgiftsmoderationen i de første Aar efter Overdragelsen fradrages 25 pCt, svarer til en Kjøbesum af 1,333 Rd. pr. Rd. Hartkorn, medens Kjøbesummerne for de isolerede Parceller, udregnet paa samme Maade, andrager 1,117 Rd. pr. Rd. Hartkorn. Om der end herved maa bemærkes, at de med allerede bestaaende Jordbrug forenede raa Jorder maa have havt en større Værdi end de ude i Udmarkerne liggende isolerede Parceller, vil dog en Prisforfæjel af næsten 20 pCt. næppe tilstrækkeligt kunne forklares paa denne Maade.

Ved at sammenholde Afgifterne af de Arvefæsterne tillagte raa Jorder med Kjøbesummer, der ere opnaaede ved en Del i Aarene 1867 til 1870 stedsfundne Salg af betydelige Arealer af de Sognene paa Bornholm tillagte Udmarksjorder, er Amtmanden over Bornholm kommet til et for Arvefæsterne endnu ugunstigere Resultat, idet disse efter hans Beregning have betalt deres Jorder med en Pris, der er omtrent 100 pCt. højere end den Pris, der er betalt for de af Sognene afhændede Udmarkslobder.

Ministeriet kan vel ikke tillægge denne sidste Sammenligning nogen afgjørende Betydning, idet der er Grund til at antage, at Priserne for Sognenes Udmarker have været

stærkt trykkede ved de stedsfundne store Afhændelser, men man er dog, naar samtlige ovenfor fremhævede Momenter medtages, tilbøielig til at antage, at Afgifterne af de af Staten underhaanden hortarvesættede uopdyrkede Udmarkslobder i flere Tilfælde ere temmelig høje, saaledes at de over samme fremkomne Klager ikke kunne siges at være aldeles ugrundede, og at der vel kunde være Anledning til af Billighedshensyn at komme Arvefæsterne til Hjælp, forsaavidt dette kan ske, uden at det vil drage betænkkelige Følger efter sig i andre Retninger.

Forfjellige Forslag ere i saa Henseende fremsatte. Det som ved første Dietast ligger nærmest, vilde vistnok være, at det tillodes Arvefæsterne at lade deres raa Jorder falde tilbage til Statskassen, saaledes at de ved at opgive dem tillige frigjordes for Afgiften. Herpud klæber der imidlertid forfjellige praktiske Vanskeligheder, hvoriblandt for Statskassens Bedkommende skal fremhæves, at de med de tidligere Fæstelodder forenede raa Jorder ofte have en uregelmæssig Figur og ligge rundt om den gamle Fæstelod, uden at der haves særlig Aldgang til dem, saaledes at de ikke egne sig til at bortfælges som særegne Parceller, og for Arvefæsternes Bedkommende, at større eller mindre Stykker af de raa Jorder i Almindelighed ere opdyrkede, og at Arvefæsterne have paadraget sig Pantegjæld for at faa Penge til Opdyrkningen. Man vil derfor ikke godt kunne forlange, at de skulle tilbagegive Lodderne hæftelsesfri, medens Kreditorerne heller ikke kunne henvises til at lade sig nøje med at modtage de eventuelle Kjøbesummer for de paagjældende Lodder, da de for Tiden have Sikkerhed for deres Laan ikke blot i de raa Lodder, men tillige i de gamle Fæstesteder og selvfølgelig ikke kunne tvinges til at frasalbe denne Sikkerhed.

Et andet Alternativ, som under Sagens Forhandling er bragt i Forslag, er aldeles at opgive den ved Afgiftsansættelsen stedsfundne Bonitering, saaledes at Afgifterne bleve beregnede efter Matrifulens Bonitering og ansatte til 1 Rd. Havre for hver Rd. Land til Tarten 8 efter nyansænte Bonitering; men denne Fremgangsmaade — hvorved Afgiften, der for